

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS

DĖL KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIO GIEDRIAUS PETREIKIO ELGESIO

2025 m. gruodžio 10 d. Nr. D8-2906
Kretinga

Kretingos rajono savivaldybės tarybos Etikos komisija (toliau – Komisija), sudaryta iš: Komisijos pirmininko Vaido Kuprelio, narių: Dalios Bieliauskienės, Jolantos Gedvilaitės, Simo Končiaus, Sauliaus Šopagos, Vitalijos Valančiutės, Roko Venckaus, vadovaujantis Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2009 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T2-80 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Nuostatai), 2025 m. rugsėjo 30 d. Komisijos posėdyje svarstė darbotvarkės klausimą „Dėl gauto rašto svarstymo“ pagal kompetenciją įvertino 2025 m. rugsėjo 24 d. gautą Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) sprendimą Nr. IGN-2025/35 „Dėl Valstybės ir savivaldybių vidaus auditorių asociacijos skundo“, reg. 2025-09-24 Nr. (4.1.22 Mr.) D21-10063, (toliau – Sprendimas) ir 2025 m. birželio 18 d. gautą Valstybės ir savivaldybių vidaus auditorių asociacijos skundą Nr. S-37 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos nario, savivaldybės tarybos kontrolės komiteto pirmininko Giedriaus Petreikio veiksmų ir elgesio“, reg. 2025-06-19 Nr. (4.1.22 Mr.) D21-6526 (toliau – Skundas).

Minėtame posėdyje Komisija priėmė sprendimą pradėti tyrimą pagal Skundą.

Skunde Komisijos, iš esmės, prašoma įvertinti, tarybos nario Giedriaus Petreikio veiksmus, kai buvo išrinktas Kretingos rajono savivaldybės tarybos nariu bei paskirtas Kretingos rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto (toliau – Kontrolės komitetas) pirmininku, t. y. ar Kontrolės komitetuose, kurie įvyko 2024 m. rugpjūčio 22 d., 2025 m. vasario 10 d., 2025 m. kovo 19 d. ir 2025 m. birželio 17 d., buvo elgiamasi tinkamai, ar nebuvo viršyti Kontrolės komiteto įgaliojimai, ar nebuvo siekiama daryti poveikį Kretingos rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus (toliau ir – CVAS) vedėjai Daliai Katauskienei dėl atliekamo ir atlikto Kretingos rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Kontrolės tarnyba) vidaus audito, ar nebuvo siekiama pateikti visuomenei klaidinančią informaciją apie CVAS atlikto Kontrolės tarnybos vidaus audito ataskaitoje (toliau – Ataskaita) pateiktus faktus, ar savo elgesiu nemenkinta ir nežeminta CVAS vedėja bei jos profesinės kompetencijos, bei ar tokiais veiksmais galimai nepažeisti Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso (toliau – Kodeksas), patvirtinto 2006 m. rugsėjo 19 d. Nr. X-816 „Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymu“, 4 straipsnio 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9 punktuose nurodyti principai, t. y. *pagarbos žmogui ir valstybei, sąžiningumo, skaidrumo ir viešumo, padorumo, pavyzdingumo, nešališkumo bei atsakomybės principų*.

I. Faktinės aplinkybės

1. Giedrius Petreikis Savivaldybės Tarybos nario priesaiką davė ir Savivaldybės tarybos nario įgaliojimus įgijo 2023 m. balandžio 13 dieną.

2. 2023 m. gegužės 25 d. Tarybos sprendimu Nr. T2-152 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto sudarymo“ iš penkių narių buvo sudarytas Tarybos Kontrolės komitetas. Prieš tai, 2023 m. balandžio 27 d. Lietuvos socialdemokratų frakcija, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija buvo paskelbusios viešą pareiškimą.

3. 2025 m. rugsėjo 30 d. Komisijos posėdžio metu buvo pradėtas tyrimas dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos nario Giedriaus Petreikio elgesio.

4. 2025 m. spalio 2 d. Komisija raštu Nr. (4.1.22)-D3-7373 „Dėl informacijos apie pradėtą tyrimą ir paaiškinimo pateikimo“ kreipėsi į Kretingos rajono savivaldybės tarybos narį Giedrių Petreikį ir informavo, kad Tarybos narys turi teisę iki 2025 m. spalio 8 d. pateikti Komisijai paaiškinimą raštu.

5. 2025 m. spalio 7 d. gautas Tarybos nario Giedriaus Petreikio raštas reg. Nr. D13-612 „Paaiškinimo pateikimas“.

6. 2025 m. spalio 9 d. Komisijos posėdyje buvo svarstoma, ar tarybos narys Giedrius Petreikis savo elgesiu neįžeidė ir nesumenkino CVAS vedėjos bei jos profesinės kompetencijos ir ar tokiais veiksmais galimai nepažeidė Valstybės politikų elgesio kodekso principų – pagarbos žmogui ir valstybei, sąžiningumo, skaidrumo, padorumo, pavyzdingumo, nešališkumo ir atsakomybės.

Balsuojant dėl to, ar galimai nebuvo pažeistas pavyzdingumo principas, po pakartotinio balsavimo, kuriame už balsavo – 0, prieš – 3, susilaikė – 3, Komisijos pirmininkas sprendžiamuoju balsu balsavo „už“, todėl galutinis „už“ balsų skaičius sudarė 4. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – nėra, susilaikė – 3.

Nutarta: pritarta, kad pavyzdingumo principas buvo pažeistas.

Komisijos pirmininkas Vaidas Kuprelis atkreipė dėmesį, kad VTEK savo sprendime pažymi, kad Komisijos sprendimas laikomas nemotyvuotu ir neteisėtu, nes trūksta išsamaus tyrimo bei pasisakymų analizės. Todėl jis pasiūlė kreiptis į Savivaldybės administraciją dėl kalbinės analizės atlikimo, ir pratęsti tyrimo terminą dar vienam mėnesiui, siekiant užtikrinti visapusišką vertinimą. Komisijos nariai buvo pakviesti balsuoti dėl šių pasiūlymų. Pasiūlymams pritarta vienbalsiai.

7. 2025 m. spalio 15 d. Komisija raštu Nr. (4.1.37.)-D3-7664 „Dėl profesionalios pagalbos suteikimo viešų pareiškimų kalbinei analizei atlikti“ kreipėsi į Savivaldybės administraciją.

8. 2025 m. spalio 24 d. gautas Savivaldybės administracijos raštas Nr. D13-660 „Dėl informacijos pateikimo“, kuriame pateikta informacija, gauta iš Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, kad ši institucija vertina žodžius, žodžių junginius ir sakinius taisyklingumo aspektu, tačiau stilistinių kalbos ekspertizų neatlieka (nenagrinėja pasisakymų etikos aspektu, neanalizuoja jų turinio ar raiškos, taip pat nevertina, ar jie atitinka valstybės politiko etiką ir pan.).

9. 2025 m. lapkričio 12 d. Komisijos posėdyje, atsižvelgiant į gautą informaciją, nuspręsta, kad Komisija pati atliks nagrinėjamo teksto analizę, vertindama galimai įžeidžiančius ar neįžeidžiančius teiginius, savarankiškai vertinant keturias pastraipas, dėl kurių anksčiau buvo nutarta tirti, ar jose nepažeistas pavyzdingumo principas.

10. 2025 m. lapkričio 18 d. Komisijos posėdyje tęstas tyrimas dėl galimo tarybos nario pavyzdingumo principo pažeidimo, susijusio su tarybos nario viešais pasisakymais. Analizuotos penkios skunde nurodytos citatos, nes administracija nepateikė galimybės gauti profesionalios kalbinės analizės, todėl tekstai buvo vertinti pačios Komisijos.

Diskusijos metu Komisijos nariai išsakė skirtingas nuomones. Vieni nariai nurodė, kad politikams taikomi aukštesni pagarbos ir pavyzdingumo standartai, todėl kai kurie pasisakymai, ypač susiję su valstybės tarnautojo kompetencijos vertinimu, gali būti laikomi nepagarbiais, žeminančiais ir neatitinkančiais etikos normų. Taip pat atkreiptas dėmesys, kad posėdžiuose buvo vartojama šnekamoji, liaudiška kalba, kuri nėra tinkama oficialiai institucinei aplinkai..

Kita dalis Komisijos nar laikėsi nuomonės, kad nors pasisakymuose trūko dalykinio stiliaus, jie neperžengė leistinos nuomonės raiškos ribų. Remtasi teismų praktika, pabrėžiančia, kad politiko nuomonė nėra tapatinama su faktiniu teiginiu, o kritiški vertinimai gali būti išsakomi, jei jie nėra nukreipti į asmens orumo žeminimą. Buvo pažymėta, kad tarybos narys vykdė politinę funkciją, išsakė poziciją dėl viešojo intereso, todėl pasisakymai turėtų būti vertinami platesniame kontekste.

Kai kurie Komisijos nariai išreiškė susirūpinimą, kad viešojoje politikoje daugėja aštresnės ir neetiškos retorikos, todėl politikams turėtų būti keliami aukštesni standartai. Jie manė, kad kai kurios citatos, ypač susijusios su darbuotojų kompetencijos menkinimu, gali būti laikomos peržengiančiomis etikos ribas.

Komisijos pirmininkas apibendrino, kad galimo pažeidimo požymiai matomi tik keliose

citatose, o dauguma kitų pasisakymų laikytini subjektyvia nuomone, kuri pati savaime nelaikoma pažeidimu. Naujų aplinkybių tyrimo metu nenustatyta, todėl tyrimas laikomas baigtu. Nuspręsta, kad galutinis sprendimas dėl pavyzdingumo principo bus priimtas kitame viešame posėdyje lapkričio 25 d., 8:00 val.

11. 2025 m. lapkričio 19 d. Komisija raštu Nr. (4.1.43.)-D3-8505 „Dėl informavimo apie Etikos komisijos posėdį“ informavo tarybos narį Giedrių Petreikį, kad 2025 m. lapkričio 18 d. posėdyje buvo svarstomas darbotvarkės klausimas „Dėl gauto rašto svarstymo“ (tęstinis) irminėtame posėdyje Komisija konstatavo, kad tyrimas yra baigtas. Taip pat informuota, kad galutinis sprendimas dėl galimo pavyzdingumo principo pažeidimo bus priimtas kitame Komisijos posėdyje.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymu, patvirtintu 2006 m. rugsėjo 19 d. Nr. X-816 (su vėlesniais pakeitimais), ir šio įstatymo 7 straipsnio 11 dalimi, Komisija pažymėjo, kad apie Komisijos posėdžio vietą ir laiką politikui turi būti pranešta ne vėliau kaip prieš 5 dienas iki posėdžio pradžios ir neatvykimas į Komisijos posėdį ar paaiškinimo nepateikimas nekludys Komisijai priimti sprendimo.

12. 2025 m. lapkričio 25 d. Komisijos posėdyje buvo nagrinėjamas klausimas, ar tarybos narys Giedrius Petreikis pažeidė pavyzdingumo principą pagal Kodeksą. Posėdyje dalyvavo šeši Komisijos nariai, dalis dalyvavo gyvai, dalis - nuotoliniu būdu. Tarybos nariui Giedriui Petreikiui buvo suteikta galimybė pasisakyti.

Tarybos narys nurodė, kad jo veiksmai buvo politinės nuomonės raiška ir viešojo intereso gynimas, pabrėžė teisę kritikuoti administracijos darbuotojų veiksmus, tačiau pažymėjo, kad įstatymus aiškinti gali tik teismas. Taip pat nurodė, kad politinių diskusijų ribojimas yra nepagrįstas, remiantis Europos žmogaus teisių teismo praktika ir Konstitucijos nuostatomis.

Vienas Komisijos narys išreiškė nuomonę, kad pasisakymai buvo nepagarbūs ir pažeidė pavyzdingumo principą. Balsavimas dėl šio principo pažeidimo pasiskirstė po lygiai, todėl sprendimas buvo priimtas sprendžiamuoju Komisijos pirmininko balsu - nuspręsta, kad pavyzdingumo principas nebuvo pažeistas.

Vėlesniu balsavimu konstatuota, kad tarybos narys Giedrius Petreikis nepažeidė Kodekso ar kituose teisės aktuose nustatytų elgesio principų, įskaitant pagarbą žmogui ir valstybei, sąžiningumą, skaidrumą ir viešumą, padorumą, pavyzdingumą, nešališkumą ir atsakomybę.

13. 2025 m. lapkričio 26 d. Komisija raštu Nr. (4.1.43.)-D3-8645 „Dėl informavimo apie Etikos komisijos posėdį“ informavo tarybos narį Giedrių Petreikį, kad Komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymu ir Kretingos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, patvirtintu 2009 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T2-77 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento“ (2025 m. sausio 30 d. sprendimo Nr. T2-3 redakcija), siekdama užtikrinti, kad nebūtų pažeistos balsavimo procedūros, kvietė dalyvauti pakartotiniame Komisijos posėdyje.

14. 2025 m. gruodžio 3 d. Komisijos posėdis buvo sušauktas siekiant pakartotinai apsvarstyti gautą raštą ir priimti pakartotinį sprendimą, nes ankstesniame posėdyje buvo padaryta procedūrinė klaida.

Komisijos pirmininkas paaiškino, kad pagal pasikeitusią Tarybos veiklos reglamento tvarką, esant vienodam balsų skaičiui, balsavimas turi būti kartojamas du kartus, ir tik po to sprendimą lemia pirmininko balsas. Kadangi ši procedūra ankstesniame posėdyje nebuvo pritaikyta, posėdis buvo organizuojamas iš naujo.

Posėdžio metu tarybos narys Giedrius Petreikis suabejojo pašalinių asmenų teise dalyvauti posėdyje, nurodydamas, kad ne visiems buvo taikomos vienodos dalyvavimo sąlygos. Dėl kilusių procedūrinių neaiškumų Komisijos pirmininkas paskelbė pertrauką, tačiau anot pirmininko, teisinio išaiškinimo gauti nepavyko. Atnaujinus posėdį Giedrius Petreikis išreiškė palaikymą Komisijos nariams ir patvirtino, kad papildomų pastabų nagrinėjamu klausimu neturi.

Toliau posėdyje buvo pereita prie balsavimų. Pirmiausia balsuota dėl to, ar tarybos narys Giedrius Petreikis pažeidė pavyzdingumo principą. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš – 4, susilaikė – 0. Nuspręsta, kad pavyzdingumo principas nebuvo pažeistas.

Vėliau balsuota dėl sprendimo, kuriuo, vadovaujantis Kodekso 9 straipsniu, konstatuojama,

kad politikas nepažeidė Kodekso ir kitų elgesio reikalavimų. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš – 0, susilaikė – 3. Nuspręsta, kad Kretingos rajono savivaldybės tarybos narys Giedrius Petreikis nepažeidė Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso ar kitų teisės aktuose nustatytų valstybės politikų elgesio principų ir reikalavimų.

Tarybos nario Giedriaus Petreikio paaiškinimas

Tarybos narys Giedrius Petreikis savo paaiškinime pažymėjo, kad veikė teisėtai ir pagal jam suteiktus įgaliojimus, nevirsijo Kontrolės komiteto kompetencijos, nes klausimas buvo įtrauktas reaguojant į gautą pranešimą ir patvirtintas komiteto balsavimu. Jo nuomone, Etikos komisijos pradėtas tyrimas neturi teisinio pagrindo ir nėra šios Komisijos kompetencijoje, o jokių įrodymų, kad jis būtų daręs poveikį CVAS vedėjai ar pažeidęs Valstybės politikų elgesio principus, nėra.

G. Petreikis nurodė, kad Etikos komisijos tyrimo dalyke ir objekte keliami klausimai dėl tariamo CVAS vedėjos profesinės kompetencijos žeminimo yra nepagrįsti ir abstraktūs. Jis paaiškino, kad jo vieši pasisakymai posėdžių metu buvo išreikšta asmeninės nuomonės apie situaciją, susijusią su CVAS skyriumi išraiška, ir nebuvo tiesiogiai nukreipti prieš vedėją ar jos kompetenciją. Naudoti įterpiniai, tokie kaip „mano asmeniniu vertinimu“ ar „aš nemanau“, aiškiai rodo subjektyvų požiūrį ir diskusijos pobūdį, o ne tyčinį žeminimą.

Tarybos narys atkreipė dėmesį, kad saviraiškos laisvė, įtvirtinta Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 10 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnyje, suteikia teisę reikšti nuomonę ir diskutuoti viešojo intereso klausimais. Be to, viešasis asmuo, kaip valstybės ar savivaldybės tarnautojas, turi suprasti, kad jo sprendimai ir veikla gali būti kritikuojami.

G. Petreikis pabrėžia, kad tyrimo dalyke ir objekte neįvardyti jokie konkretūs žodžiai ar palyginimai, galintys žeminti CVAS vedėjos profesinę kompetenciją, todėl nėra pagrindo manyti, kad buvo pažeisti Valstybės politikų elgesio kodekso principai. Abstrakti tyrimo formuluotė neleidžia tiksliai nustatyti galimų pažeidimų, todėl Etikos komisijos prielaidos dėl tariamo žeminimo nėra pagrįstos. Jo pasisakymai buvo asmeninė nuomonė apie situaciją, susijusią su CVAS skyriumi, nebuvo nukreipti į vedėją ir atitinka teisę į saviraiškos laisvę bei viešojo intereso diskusijas.

2025 m. vasario 10 d. posėdyje Tarybos narys G. Petreikis į darbotvarkę įtraukė klausimą dėl CVAS atlikto vidaus audito. Skundo autorius teigia, kad tai gali viršyti komiteto įgaliojimus. Tačiau pagal Kretingos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą ir LR Vietos savivaldos įstatymą komiteto pirmininkas turi teisę sudaryti darbotvarkę, o Kontrolės komitetas turi teisę svarstyti vidaus audito ataskaitas, kai jos pateikiamos raštu. Todėl G. Petreikio veiksmai nevirsijo komiteto įgaliojimų ir nepažeidė Valstybės politikų elgesio principų. Be to, kyla abejonų dėl Etikos komisijos kompetencijos tirti šį klausimą.

G. Petreikis viešai reiškė nuomonę apie CVAS atlikto vidaus audito ataskaitą, kritikuodamas viešojo intereso klausimus, nepakenkdamas valstybės tarnautojo orumui. Jo pasisakymai yra saugomi Konstitucijos ir EŽTT garantuojamos saviraiškos laisvės.

Tarybos narys priminė, kad Kontrolės komiteto sprendimas kreiptis į Valstybės kontrolę ir Seimo komitetą dėl CVAS ataskaitos buvo priimtas kolegialiai balsuojant, todėl nėra pagrindo manyti, kad būtų viršyti komiteto įgaliojimai ar pažeisti Valstybės politikų elgesio principai. Etikos komisija neturėtų tirti šio klausimo, nes tai nėra jos kompetencija.

G. Petreikis pateikė Kontrolės komiteto posėdžio darbotvarkę su klausimais dėl CVAS atlikto vidaus audito ir galimo CVAS vedėjo tarnybinio patikrinimo, veikdamas pagal komiteto darbo reglamentą ir teisės aktus. Todėl nėra pagrindo manyti, kad buvo pažeisti Valstybės politikų elgesio

principai ar viršyti Kontrolės komiteto įgaliojimai.

Kontrolės komiteto posėdyje G. Petreikis pateikė Savivaldybių kontrolierių asociacijos raštą ir siūlė komiteto nariams svarstyti vidaus audito ataskaitos vertinimą bei galimą kreipimąsi į Finansų ministeriją. Jo veiksmai buvo teisėti ir nelaikytini nekompetencija..

Jis taip pat išsakė savo nuomonę apie CVAS veiklą ir siūlė svarstyti tarnybinį patikrinimą, tačiau jo teiginiai buvo politinė nuomonė viešojo intereso klausimais, o ne asmens žeminimas. Pagal Konstituciją, Europos žmogaus teisių konvenciją ir Viešųjų asmenų statusą, viešieji pareigūnai negali tikėtis vien teigiamų vertinimų, o kritika, net jei ji išreikšta meninės raiškos formomis, yra saugoma kaip saviraiškos laisvė. Etikos komisija nesuformulavo konkrečių žodžių ar palyginimų, kuriais būtų galima žeminama CVAS vedėja, todėl nėra pagrindo manyti, kad buvo pažeisti Valstybės politikų elgesio principai.

G. Petreikis ginčija Etikos komisijos tyrimo teisėtumą, teigdamas, kad veikė pagal įstatymus ir neviršijo Kontrolės komiteto įgaliojimų. Jo pasisakymai apie CVAS vedėją buvo viešojo intereso klausimų kritika, apsaugota Konstitucijos ir EŽTT 10 straipsniu. Tyrimo dalykas ir objektas yra nekonkretūs, todėl neįmanoma pagrįstai nustatyti, kad buvo pažeisti Valstybės politikų elgesio kodekso principai. Etikos komisija neturi kompetencijos tirti posėdžio metu tariamai daromo poveikio, nes veiksmai buvo teisėti, konkretūs pažeidimai nėra įrodyti, o tyrimo objektas yra abstraktus ir nepagrįstas. Tyrimas dėl to, ar Kontrolės komitetas galimai neteisėtai pateikė vidaus audito ataskaitą kitiems subjektams, yra nepagrįstas, nes sprendimas buvo priimtas kolegialiai, viskas vyko pagal įstatymus ir Tarybos veiklos reglamentą, o persekioti tarybos narius už balsavimą ar nuomonę draudžia Vietos savivaldos įstatymas. Giedrius Petreikis pažymėjo, kad Etikos komisijai reikėtų įsivertinti, ar tiriamas dalykas patenka į Komisijos kompetenciją. Jo teigimu, nėra jokio pagrindo manyti, kad buvo pažeistas bent vienas iš Valstybės politikų elgesio kodekso principų, nes veiksmai buvo atliekami pagal įstatymus bei teisės aktus.

Tarybos narys Giedrius Petreikis pateiktame paaiškinime prašė nutraukti tyrimą arba konstatuoti, kad jis nepažeidė kodekso ar kitų teisės aktų, ir suteikti jam galimybę dalyvauti Komisijos posėdžiuose, kai bus tiriamas jo elgesys.

2025 m. lapkričio 25 d. vykusiame Etikos komisijos posėdyje Giedrius Petreikis savo pasisakyme pabrėžė, kad veikė vadovaudamasis principingumu, teisingumu ir nepriklausomo audito principais, nepaisydamas politinio spaudimo ar administracijos darbuotojų nuomonės. Jis pažymėjo, kad Komisijos nariai jo nepaklausė dėl situacijos esmės, kas, jo nuomone, rodo nenorą gilintis į klausimą. G. Petreikis teigė, kad nagrinėjamas klausimas yra politinis ir susijęs su politiniu užsakyumu, ir pabrėžė savo atsakomybę „ginti silpnesnius“ – analogiškai kaip jaunesnius šeimos narius – bei stovėti tiesos pusėje. Jis akcentavo, kad dalyvaujantys administracijos darbuotojai yra vieši asmenys, todėl jų veiklos viešinimas ir kritika yra teisėta, o įstatymus aiškinti gali tik teismas. Taip pat rėmėsi Europos žmogaus teisių konvencijos 10 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsniu, pabrėždamas, kad politiniai pasisakymai ir viešojo intereso diskusijos turi būti saugomi, o ribojimai gali būti taikomi tik labai siaurais atvejais.

Atsižvelgdamas į šias aplinkybes ir savo veiksmus Kontrolės komitete, G. Petreikis siūlė konstatuoti, kad jis nepažeidė Kodekso, Tarybos veiklą reglamentuojančių įstatymų ar kitų valstybės politiko elgesio principų bei reikalavimų.

2025 m. gruodžio 3 d. vykusiame Komisijos posėdyje tarybos narys Giedrius Petreikis savo pasisakyme padėkojo už tvarkingai vykstantį posėdį be pašalinių asmenų, galinčių daryti spaudimą. Jis pažymėjo, kad neturi papildomų komentarų dėl nagrinėjamo klausimo, nes savo poziciją išsakė ankstesniame posėdyje. G. Petreikis akcentavo, kad nors buvo padarytas procedūrinis pažeidimas, tai nekeičia jo požiūrio į priimtą sprendimą. Jis pabrėžė Komisijos narių nepriklausomumą,

vertybiškumą ir gebėjimą priimti sprendimus savarankiškai, bei palinkėjo Komisijos nariams nepasiduoti galimam spaudimui.

II. Teisinis veiklos vertinimas ir motyvai

Skunde nurodyta, kad Tarybos nario Giedriaus Petreikio elgesys galimai pažeidė šiuos Kodekso principus:

- pagarbos žmogui ir valstybei (4 straipsnio 1 punktas),
- sąžiningumo (4 str. 3 p.),
- skaidrumo ir viešumo (4 str. 4 p.),
- padorumo (4 str. 5 p.),
- pavyzdingumo (4 str. 6 p.),
- nešališkumo (4 str. 8 p.),
- atsakomybės (4 str. 9 p.).

1. *Dėl Pagarbos žmogui ir valstybei principo (4 str. 1 p.) pažeidimo.*

Teisinis pagrindas: Pagal Įstatymo 4straipsnio 1 dalį, asmuo, einantis politiko pareigas, privalo gerbti žmogaus orumą, teises ir laisves bei valstybės institucijas. Ši nuostata įpareigoja politikus ne tik laikytis teisės aktų, bet ir elgtis etiškai, puoselėti pagarbą institucijoms bei stiprinti pasitikėjimą viešąja valdžia.

Komisijos vertinimas: Skundo analizė parodė, kad nors viešai išsakyti G. Petreikio pasisakymai gali būti vertinami kaip neetiški ar stokojantys konstruktyvumo, jie neperžengia aiškių teisinių ribų, kurios leistų konstatuoti Pagarbos žmogui ir valstybei principo pažeidimą.

Pasisakymai, tokie kaip „bardakas“, „nemoralizuokim“, „Šilansko humoro šou“, „šypsni keliantis auditas“, „pagrobė administracijos automobilį“, „kas moka pinigų, tas ir muziką užsako“, vertintini kaip retoriškai aštrūs ir galintys kelti klausimų dėl politinės kultūros, tačiau jie neįžeidžia konkrečių asmenų orumo, neskatina diskriminacijos, ir nekvestionuoja valstybės demokratinių pamatų.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika pabrėžia, jog net kritiškai, aštresni pasisakymai negali būti laikomi etikos pažeidimu, jei jie neperžengia pagarbos žmogui ir viešajai tvarkai ribų.

Išvada: Šiuo atveju, nors kai kurie vieši pasisakymai ir galėtų būti vertinami kaip stokojantys pagarbos ar diplomatiškumo, tačiau nėra pakankamo pagrindo konstatuoti, kad jie peržengė saviraiškos laisvės ribas ar tiesiogiai pažeidė Pagarbos žmogui ir valstybei principą. Neužfiksuota konkrečių veiksmų ar pasisakymų, kurie būtų kvestionavę demokratinę santvarką ar kėlę grėsmę viešojo pasitikėjimo institucijomis išlaikymui tokiu mastu, kad pagrįstų principo pažeidimą.

Todėl Komisija konstatuoja, kad šiuo atveju nėra teisinio ir faktinio pagrindo pripažinti Pagarbos žmogui ir valstybei principo pažeidimo. Tuo pat metu pabrėžtina, kad, nepaisant teisės į laisvą nuomonės reiškimą, iš politikų tikimasi aukštesnių etikos standartų, todėl rekomenduotina susilaikyti nuo viešų pareiškimų, kurie gali būti suprasti kaip menkinantys, sarkastiški ar skatinantys nepasitikėjimą valstybe.

2. *Sąžiningumo principas (4 str. 3 p.).*

Teisinis pagrindas: Sąžiningumo principas reiškia, kad asmuo, einantis politiko pareigas, turi veikti sąžiningai, vengti interesų konfliktų, nesinaudoti savo pareigomis siekdamas asmeninės naudos sau ar kitiems asmenims. Šis principas įpareigoja politiką priimti sprendimus vadovaujantis viešuoju interesu, o ne privačiais siekiais.

Komisijos pozicija: Nėra duomenų, kad tarybos narys G. Petreikis būtų veikęs siekdamas asmeninės naudos ar būtų pasinaudojęs einamomis pareigomis situacijoje, kuri keltų interesų konflikto riziką. Pateikta informacija nesudaro pagrindo teigti, kad buvo pažeistas Sąžiningumo principas.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pabrėžęs, kad interesų konflikto egzistavimas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis, o ne subjektyviomis prielaidomis ar

nuogirdomis. Vien deklaratyvūs teiginiai ar viešojoje erdvėje pasirodžiusios interpretacijos nėra pakankamos, kad būtų konstatuotas sąžiningumo principo pažeidimas.

Išvada: Atsižvelgiant į surinktus duomenis bei Komisijos poziciją, nėra nustatyta faktų, kurie leistų teigti, kad tarybos narys G. Petreikis būtų veikęs pažeisdamas sąžiningumo principą. Nebuvo gauta jokių objektyvių įrodymų, jog jis būtų siekęs asmeninės naudos, daręs įtaką sprendimams dėl privačių interesų ar kitaip pasinaudojęs savo, kaip politiko, pareigomis. Taip pat nenustatyta aplinkybių, kurios sudarytų interesų konflikto riziką.

Vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, interesų konflikto egzistavimui būtini aiškūs, objektyvūs duomenys, o vien deklaratyvūs pareiškimai ar viešos interpretacijos nėra pakankamas pagrindas konstatuoti galimą pažeidimą. Šioje situacijoje tokių duomenų nepateikta.

3. Skaidrumo ir viešumo principas (4 str. 4 p.).

Teisinis pagrindas: Skaidrumo ir viešumo principas, įtvirtintas Įstatymo 4 straipsnio 4 punkte, įpareigoja politikus veikti atvirai, skelbti visuomenei reikšmingą informaciją bei užtikrinti sprendimų priėmimo skaidrumą. Šis principas taip pat apima pareigą vengti bet kokių veiksmų, kurie gali sudaryti galimos paslėptos naudos ar neaiškių interesų įspūdį.

Komisijos pozicija: Skunde nepateikta jokių duomenų ar faktinių aplinkybių, kurios leistų manyti, kad tarybos narys G. Petreikis būtų sąmoningai slėpęs informaciją, vengęs ją viešinti ar kitaip trukdęs užtikrinti veiklos skaidrumą. Nebuvo nustatyta, kad jo veiksmai būtų prieštaravę pareigai veikti skaidriai ir atvirai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra išaiškinęs, kad skaidrumo principo pažeidimas gali būti konstatuotas tik tuomet, kai nustatoma, jog asmuo sąmoningai ir tyčia slepia informaciją arba veikia siekdamas nuslėpti faktines aplinkybes nuo visuomenės ar atsakingų institucijų. Atsitiktinis ar techninis informacijos nepateikimas, nesant tyčios, savaime nereiškia šio principo pažeidimo.

Išvada: Atsižvelgiant į skundo turinį, Komisijos vertinimą ir teismų praktiką, nėra nustatyta jokių objektyvių aplinkybių, leidžiančių teigti, kad tarybos narys G. Petreikis būtų pažeidęs skaidrumo ir viešumo principą. Skunde nebuvo pateikta faktinių duomenų, jog jis būtų sąmoningai slėpęs informaciją, ribojęs jos prieinamumą ar kitaip vengęs viešumo, o nustatytos aplinkybės nesudaro pagrindo manyti apie tyčinį informacijos nuslėpimą.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuota praktika aiškiai nurodo, kad skaidrumo principo pažeidimas gali būti konstatuotas tik esant tyčiniams veiksams ar sąmoningai siekiant nuslėpti reikšmingas aplinkybes. Vien tik neaiškūs įtarimai, interpretacijos ar informacijos trūkumas, nesant įrodytos tyčios, negali būti laikomi pagrindu pažeidimui nustatyti.

4. Padorumo principas (4 str. 5p.).

Teisinis pagrindas: Pagal Padorumo principą, politikas elgiasi deramai pagal einamas pareigas, vengia situacijų, kai politiko elgesys kenktų jo ar institucijos, kurioje jis eina pareigas, reputacijai ir autoritetui, vengia nesąžiningų pranašumo siekimo būdų, gautą oficialią informaciją naudoja tik pareigoms atlikti ir nesipelno iš jos;

Remiantis pateiktomis ištraukomis iš tarybos nario G. Petreikio viešų pasisakymų, cituojamų patikslintame VTEK skunde, atlikta analizė leidžia daryti šias išvadas. Pasisakymuose pastebimos kritinės pastabos dėl CVAS vedėjos D. Katauskienės veiklos, kompetencijų ir audito proceso teisėtumo. Kai kurie išsireiškimai yra aštresni ar neformalesni, tačiau jie daugiausia kreipiami į institucijų veiklą, procedūrų teisėtumą ir funkcijų vykdymą, o ne į asmeninio pobūdžio įžeidimus ar pažeminimą.

Analizuojant pateiktas citatas, neaptinkama tiesioginių įrodymų, kad tarybos nario pasisakymai būtų nukreipti į valstybės tarnautojos orumo pažeminimą ar turėtų tikslą žeisti jos asmenybę. Kritika daugiausia susijusi su institucinių funkcijų vykdymu, viešojo valdymo procedūrų laikymusi ir audito proceso teisėtumu, kas atitinka politinę diskusiją tarybos kontekste.

Viešojoje diskusijoje tarybos narys turi teisę reikšti savo nuomonę apie savivaldybės institucijų veiklą ir jų veiklos organizavimą. Išsakytos pastabos laikytinos subjektyvia nuomone apie procedūrų ir institucijų teisėtumą, nepersikeliančia į asmens įžeidimus ar nepadorius išsireiškimus. Nors pasisakymai gali būti kritiški ir kartais aštresni formuluotės atžvilgiu, jie nepažeidžia padorumo principo, nes nekelia tiesioginio pavojaus valstybės tarnautojos orumui ir neprieštarauja viešojo etiketo normoms, taikomoms tarybos nariams.

Išvada. Įvertinus tarybos nario G. Petreikio viešus pasisakymus jų kontekste bei atsižvelgus į Padorumo principo turinį, nėra pagrindo teigti, kad jo elgesys būtų peržengęs leistinas politinės kritikos ribas ar galėjęs pakenkti savivaldybės institucijos reputacijai. Pasisakymai, nors kai kuriais atvejais aštresni, iš esmės orientuoti į viešojo administravimo procedūrų skaidrumą, audito atlikimo teisėtumą ir institucijų veiklos kokybę. Tokia kritika yra laikytina politinės diskusijos dalimi ir savaime nelaikoma padorumo principo pažeidimu.

Nenustatyta, kad tarybos narys būtų naudojęs nepagarbius, žeminančius ar įžeidžiančius išsireiškimus, nukreiptus į konkretaus valstybės tarnautojo asmenį ar orumą. Pasisakymų turinys taip pat nesudaro prielaidų manyti, jog buvo siekiama nesąžiningo pranašumo, pasinaudojama turima oficialia informacija asmeniniams tikslams ar kitaip diskredituojama institucija, kurioje jis eina pareigas.

Aplinkybės neleidžia konstatuoti, kad tarybos nario G. Petreikio pasisakymai būtų prieštaravę Padorumo principui. Jo vieša kritika buvo nukreipta į institucines funkcijas, o ne į asmens reputacijos ar orumo menkinimą, todėl pagrindo pripažinti Padorumo principo pažeidimą nėra.

5. Pavyzdingumo (4 str. 6p.).

Teisinis pagrindas: pagal pavyzdingumo principą politikas turi deramai elgtis visuomenėje, laikytis visuotinai pripažįstamų dorovės, moralės ir etikos normų.

Remiantis pateiktomis ištraukomis iš tarybos nario G. Petreikio viešų pasisakymų, cituojamų patikslintame VTEK skunde, atlikta analizė leidžia daryti šias išvadas. Pasisakymuose pastebimos kritinės pastabos dėl CVAS vedėjos D. Katauskienės veiklos ir kompetencijų, taip pat išsakomi subjektyvūs vertinimai apie tarnybos atliktų auditų teisėtumą ir procedūrų laikymąsi. Kai kurie pasisakymai yra neformalūs ir kartais sarkastiški, tačiau jie daugiausia kreipiami į institucijų veiklą ir procedūrų teisėtumą, o ne į asmeninio pobūdžio įžeidimus ar pažeminimą.

Analizuojant pateiktas citatas, neaptinkama tiesioginių įrodymų, kad tarybos nario pasisakymai būtų nukreipti į valstybės tarnautojos profesinio orumo pažeminimą ar turėtų tikslą menkinti konkretaus asmens kompetenciją. Kritika daugiausia susijusi su institucinių funkcijų vykdymu, audito proceso teisėtumu ir viešojo valdymo procedūrų laikymusi, kas atitinka politinę diskusiją savivaldybės tarybos kontekste.

Viešojoje diskusijoje tarybos narys turi teisę reikšti savo nuomonę apie savivaldybės institucijų veiklą ir veiklos organizavimą, o išsakytos pastabos laikytinos subjektyvia nuomone apie procedūrų ir institucijų teisėtumą. Nors pasisakymai gali būti kritiški ir aštresni formuluotės atžvilgiu, jie nekelia tiesioginio pavojaus valstybės tarnautojo profesiniam orumui ir nepažeidžia viešojo etiketo reikalavimų, nustatytų tarybos nariams.

Išvada. Remiantis atlikta analize, tarybos nario G. Petreikio vieši pasisakymai nepažeidė pavyzdingumo principo ir neprieštarauja pagrindiniams etikos normų reikalavimams. Kritika buvo daugiausia nukreipta į institucijų funkcijų vykdymą, audito proceso teisėtumą ir viešojo valdymo procedūrų laikymąsi, o ne į konkrečių asmenų profesinį orumą ar kompetencijos menkinimą. Nors pasisakymuose pasitaiko aštresnis tonas ar tam tikras sarkazmas, jie išreikšti politinės diskusijos kontekste, ir nėra objektyvių duomenų, leidžiančių konstatuoti pavyzdingumo principo pažeidimą.

Vis dėlto vertinant viešosios komunikacijos etiką, atkreiptinas dėmesys, kad tarybos nariai turi siekti aukštesnių politinės etikos standartų, palaikyti pagarbų dialogą ir stiprinti visuomenės pasitikėjimą valstybės tarnyba. Tai ypač svarbu, kai viešai kritikuojamos institucijos ar jų veikla, kad kritika būtų konstruktyvi, argumentuota ir nepakenktų politinės institucijos prestižui.

Tarybos nario G. Petreikio pasisakymai laikytini politinės diskusijos dalimi, nukreipti į viešojo valdymo procesus ir institucijų funkcijas, o ne į asmens orumo menkinimą. Todėl pagrindo

konstatuoti pavyzdningumo principo pažeidimą nėra. Visgi rekomenduotina atkreipti dėmesį į viešojo diskurso formą ir skatinti konstruktyvų, pagarbų viešąjį bendravimą, siekiant stiprinti politinės etikos ir visuomenės pasitikėjimo standartus.

6. Nešališkumo ir atsakomybės principai (4 str. 8 ir 9 p.).

Teisinis pagrindas: Nešališkumo principas reikalauja, kad politikas priimtų sprendimus objektyviai, neatsižvelgdamas į asmeninius ar politinius simpatijas. Atsakomybės principas reiškia pareigą prisiimti atsakomybę už savo veiksmus ir priimtus sprendimus.

Komisijos pozicija: Nėra duomenų, kad G. Petreikis būtų piktnaudžiavęs pareigomis, elgęsis šališkai ar vengęs atsakomybės už savo veiksmus.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra nurodęs, kad nešališkumo principo pažeidimas gali būti konstatuotas tik esant aiškiems ir objektyviems šališkumo požymiams, ne vien remiantis subjektyviais įtarimais ar nuomonėmis apie politiko poziciją.

Išvada: Remiantis Komisijos surinkta informacija ir viešaisiais duomenimis, nėra nustatyta, kad tarybos narys G. Petreikis būtų elgęsis šališkai, piktnaudžiavęs savo pareigomis ar vengęs atsakomybės už priimtus sprendimus. Jo veiksmai ir sprendimų priėmimo procesai nekelia pagrindo manyti, kad būtų pažeisti nešališkumo ar atsakomybės principai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pabrėžia, kad nešališkumo principo pažeidimas gali būti konstatuotas tik turint aiškius, objektyvius ir patikimus šališkumo požymius. Subjektyvūs įtarimai, viešoje erdvėje pasirodžiusios nuomonės ar interpretacijos nepakanka, kad būtų pripažintas šio principo pažeidimas. Atsižvelgiant į tai, Skunde ir pateiktoje medžiagoje nėra duomenų, kurie patvirtintų tokio pobūdžio pažeidimą.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Komisija pažymi, kad pagal jai priskirtą kompetenciją ji nenagrinėja ir nesprenžia procedūrinių, administracinių ar funkcinių savivaldybės tarybos komitetų veiklos klausimų, įskaitant ir galimus įgaliojimų viršijimo atvejus. Komisija neturi teisės vertinti, ar konkretūs tarybos nario G. Petreikio veiksmai atitiko Kontrolės komiteto kompetencijos ribas, taip pat – ar buvo tinkamai formuojama darbotvarkė ar sprendžiami teisės aktams nepriskirti klausimai.

Komisijos veiklos sritis apsiriboja galimų politikų elgesio atitikimo Valstybės politikų elgesio kodekso nuostatomis vertinimu, t. y. sprendžiami tik tie atvejai, kuriuose išvelgiamas galimas etikos normų pažeidimas.

Atsižvelgiant į tai, Komisija neturi nei įgaliojimų, nei objektyvių duomenų, kurie leistų jai konstatuoti, jog Kontrolės komiteto pirmininkas Giedrius Petreikis galėjo daryti neteisėtą poveikį CVAT vedėjai dėl teisėtai atliekamo vidaus audito Kretingos rajono savivaldybėje.

Vadovaujantis Kodekso 4 straipsnio 1 dalimi, Komisija gali nagrinėti tik tokius atvejus, kai yra pateikta pakankamai duomenų, leidžiančių pagrįstai įtarti, kad galėjo būti pažeisti Kodekso principai.

Todėl Etikos komisija konstatuoja, kad tokio pobūdžio klausimai – t. y. dėl komitetų veiklos procedūrų, galimo kompetencijos viršijimo ar įtakos audito institucijoms – nėra Komisijos kompetencijos ribose, jeigu nėra aiškių požymių, kad galėjo būti tiesiogiai pažeistas Kodeksas.

Įstatymo nuostatos taikomos specialiesiems subjektams, kurie Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje įvardyti kaip valstybinėje tarnyboje dirbantys asmenys. Pagal šią nuostatą, valstybės politikai, įskaitant Tarybos narius, priskiriami valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų kategorijai. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 9 dalį, valstybės politikams priskiriami ir savivaldybių tarybų nariai. Todėl Giedrius Petreikis, būdamas Kretingos rajono savivaldybės tarybos nariu, laikomas valstybės politikų kategorijos asmeniu, ir jam taikomos visos Įstatymo nuostatos, kurios tiesiogiai ir pilnai apima jo veiklą.

Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes ir atlikusi tyrimą, Komisija, įvertinusi visą tyrimui pateiktą medžiagą bei išnagrinėjusi tiek faktines aplinkybes, tiek su jomis susijusius teisės aktus ir motyvus, priėmė sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 9 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Kretingos rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos nuostatų 26, 28, 30 ir 31 punktais, taip pat atsižvelgdama į 2025 m. gruodžio 3 d. posėdyje dalyvavusių Komisijos narių balsavimo rezultatus (už – 4, prieš – 0, susilaikė – 3), Komisija

n u s p r e n d ž i a:

1. Konstatuoti, kad Kretingos rajono savivaldybės tarybos narys Giedrius Petreikis nepažeidė Kodekso ar institucijos, kurioje jis eina pareigas veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytų valstybės politikų elgesio principų ar reikalavimų.
2. Sprendimo kopija išsiunčiama Kretingos rajono savivaldybės tarybos nariui Giedriui Petreikiui, Lietuvos Respublikos vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.
3. Sprendimas skelbiamas savivaldybės interneto svetainėje www.kretinga.lt.
4. Komisijos sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos.

Komisijos pirmininkas

Vaidas Kuprelis